

RANA KOMMUNE

Spørsmål og svar (2)

Budsjett og økonomiplan 2019-2022

Økonomiavdelingen

Rana kommune

Spørsmål og svar

Budsjett og økonomiplan 2019-2022

6. desember 2018

Samlet liste over spørsmål

- 1) Rana Kommunes årlige leieutgifter. Vi ønsker å få full oversikt over kommunens leieutgifter, navn på firma og utleier, areal, pris pr. år og leiekontraktene varighet..... 2
- 2) Har Rana kommune planer om å redusere utgiftene til leie av lokaler? 2
- 3) Bruk av vikarbyrå i kommunens tjenesteområder. Hvor mye penger har Rana Kommune brukt på vikarbyrå de siste tre årene? 2
- 4) Er det realistisk å redusere vikarbyråbruken ned mot null, så lenge kommunen reduserer bemanninga på flere områder? 2
- 5) Er det viktigere med 67 millioner i NDR i 2019, enn å gi nødvendig hjelp til ranvæinger i den største nød? 2
- 6) Har rådmannen vurdert forsvarligheten ved å satse på størst mulig årlig netto driftsresultat, gjennom bemanningskutt og andre økonomiske besparelser – framfor en kommune med gode tjenester, også for de svakeste – og et netto driftsresultat på mellom 1 og 2 %? 3
- 7) Vi vil ha et driftsbudsjett som tydelig forteller, f.eks. hvor mye vi taper i sykefravær i året i de ulike sektorene. I budsjettene står måltallene, men ikke de summene dette utgjør. Det må være tydelig å vite hvor mye vi kan spare ved å føre en politikk som ivaretar de ansatte på en god måte. Slike tydelige budsjetter må finnes for alle sektorer om vi skal kunne gjøre en god jobb..... 3
- 8) Hvordan vurderer rådmannen seriøsiteten i de etableringer som Rana har fått og andre kommuner håper å få – basert på kryptomining 3
- 9) Er det rett at regjeringa, Stortinget og lokalbefolkninga skal subsidiere store mengder kraft til selskap som ønsker å drive kryptomining?..... 3
- 10)Hvor mye har vi spart eller tapt på trinn 1 Rana U og Alteren/Båsmo-sammen-slåinga? Hvilke grep har vært gjort for å kunne utføre endringene? 3
- 11)Hvor mye har den nye konsulenten i skolesektoren kosta, og hvor mye kosta konsulenten i fjor? 4
- 12)I oppvekst for øvrig ser det ut som vi skal ha nedskjæringer. I Utdannings-forbundets debattmøte 4.okt. kom det fram at det til våren 2019 var 60 barnehageplasser for lite. Hvilke tall har administrasjonen når det gjelder behovet for nye barnehageplasser? 4
- 13)Hvor er fornuften i dette?..... 5
- 14)Mener rådmannen at budsjettforslaget på dette feltet er forsvarlig, når rus/ psykiatri skulle hatt økte ressurser, flere ansatte, større innsats?..... 5
- 15)Hvilke konkrete tiltak har Rana kommune for å ta imot utskrivningsklare pasienter innen rus/ psykisk helse fra spesialisthelsetjenesten fra 1.jan 2019, da det innføres bøter?..... 5
- 16)Det har blitt lagt ned rundt 36 sykehjemsplasser. Det ble sagt at «gevinsten» av dette skulle brukes til å styrke nedre delen av omsorgstrappa. Samtidig snakkes det om at det vil være behov for 50 nye sykehjemsplasser rundt 2025; og ytterligere 50 plasser rundt 2030. Er ikke dette selvmotsigelser? 5
- 17)Hvor blir det av styrkinga av hjemmetjenestene, avlastningsplassene og korttidsplassene, - som i det lange løp er den bærekraftige satsinga? 6

Generelt

- 1) *Rana Kommunes årlige leieutgifter. Vi ønsker å få full oversikt over kommunens leieutgifter, navn på firma og utleier, areal, pris pr. år og leiekontraktene varighet.*

Er besvart under spm. 39 og 40 i spørsmål/svar som er sendt ut.

- 2) *Har Rana kommune planer om å redusere utgiftene til leie av lokaler?*

Er besvart under spm. 42 i spørsmål/svar som er sendt ut.

- 3) *Bruk av vikarbyrå i kommunens tjenesteområder. Hvor mye penger har Rana Kommune brukt på vikarbyrå de siste tre årene?*

Vikarbyrå brukes særlig til innleie av sykepleiere i helse- og omsorgstjenestene og til innleie av vikarleger. Tabellen nedenfor viser utgiftene til vikarbyrå de 3 siste regnskapsårene.

INNKJØP AV TJENESTER FRA VIKARBYRÅ - RANA KOMMUNE 2015 - 2017

År	Sykepleiere - helsepersonell i kr		Legevikarer sykepleiere i kr		Sum
	Institusjon	Hjemme- tjenester	Diagnose og behandling	Diagnose og behandling	
2015	4 486 682	755 509	2 326 764	115 994	7 684 949
2016	2 843 030	584 647	2 786 892	106 879	6 321 448
2017	3 522 361	1 264 909	4 819 020	363 083	9 969 373

- 4) *Er det realistisk å redusere vikarbyråbruken ned mot null, så lenge kommunen reduserer bemanninga på flere områder?*

Kommunen har rekrutteringsutfordringer knyttet til viktige faggrupper, spesielt sykepleiere og leger. Dette er Rana kommune ikke alene om og slik det nå er, vil vi også fremover være nødt til bruke vikarbyrå for å få dekket nødvendige tjenester til kommunens innbyggere. De faggruppene som det er knapphet på, vil det istedenfor være økt behov for i fremtida pga. endringer i befolkningen med flere eldre. Det understreker utfordringen vi her står overfor.

- 5) *Er det viktigere med 67 millioner i NDR i 2019, enn å gi nødvendig hjelp til ranværing i den største nød?*

I budsjettoplegget er det budsjettert med 67,5 mill. kr i netto driftsresultat (NDR). NDR har imidlertid en anvendelse: 49,6 mill. kr er budsjettert brukt til egenkapital til investeringer, 10,9 mill. kr til avsetning til disposisjonsfond og resterende til pliktmessige avsetninger til bundne fond. I budsjettoplegget og i økonomiplanen for 2019-2022 er det vektlagt både å holde egenkapitalandelen oppe når det investeres så høyt, og å få tilført friske midler til disposisjonsfondet etter at det er brukt til flyplassinvesteringen. Redusert egenkapitaltilførsel, vil bety at en større del av dagens regning skyves over på fremtidige generasjoner ved at låneopptak økes tilsvarende. Indirekte betyr det at det lånes til drift.

- 6) *Har rådmannen vurdert forsvarligheten ved å satse på størst mulig årlig netto driftsresultat, gjennom bemanningskutt og andre økonomiske besparelser – framfor en kommune med gode tjenester, også for de svakeste – og et netto driftsresultat på mellom 1 og 2 %?*

Rådmannen har lagt fram et budsjett som har som mål å balansere mellom forsvarlig drift og et høyt ambisjonsnivå på investeringssiden. Investeringene koster og har som konsekvens at NDR må holdes på et visst nivå, et nivå som er høyere enn det som kunne vært anbefalt med et annet investeringsprogram. Eller vises det til svar i foregående spørsmål.

- 7) *Vi vil ha et driftsbudsjett som tydelig forteller, f.eks. hvor mye vi taper i sykefravær i året i de ulike sektorene. I budsjettene står måltallene, men ikke de summene dette utgjør. Det må være tydelig å vite hvor mye vi kan spare ved å føre en politikk som ivaretar de ansatte på en god måte. Slike tydelige budsjetter må finnes for alle sektorer om vi skal kunne gjøre en god jobb.*

Viser til spørsmål 8 i spørsmål/svar som er sendt ut.

I løpet av de siste årene har ord som kryptovaluta, kryptomining, bitcoin og blockchainteknologi kommet inn i det norske språket. Dette markedsføres gjerne som datasenter eller datalagringssenter. Det brukes enormt mye kraft og skapes relativt få arbeidsplasser. I Rana har vi nylig fått en slik etablering. Datasenter-industrien er en viktig næring. Men kombinert med utvinning av kryptovaluta er den en trussel. I sin trusselvurdering for 2018 trekker Økokrim fram bruken av kryptovaluta til å finansiere kriminell aktivitet, terrorfinansiering og hvitvasking av penger. Nesten halvparten av transaksjonene med bitcoin kunne kobles til ulovligheter. Finanstilsynet advarer forbrukere mot å kjøpe kryptovaluta og kaller det svært spekulative produkter. Finans Norge skrev for ett år sida at bitcoin kan rasere velferdsstaten.

- 8) *Hvordan vurderer rådmannen seriositeten i de etableringer som Rana har fått og andre kommuner håper å få – basert på kryptomining*

Spørsmålet er utenom rådmannens virkeområde.

- 9) *Er det rett at regjeringa, Stortinget og lokalbefolkninga skal subsidiere store mengder kraft til selskap som ønsker å drive kryptomining?*

Spørsmålet er utenom rådmannens virkeområde.

Oppvekst og kultur

- 10) *Hvor mye har vi spart eller tapt på trinn 1 Rana U og Alteren/Båsmo-sammen-slåinga? Hvilke grep har vært gjort for å kunne utføre endringene?*

12,85 mill. kr i 2019 var beregnet akkumulert besparelse i 2018 og 2019. Helårseffekt ved nedleggelse av Alteren og Gruben u og halvårseffekt av Rana u fra høsten 2019. Med utgangspunkt i tallene i budsjett 2018 skal 5 mill. kr av besparelsen tas ut i årets drift. I 2019 gjenstår det da 7,85 mill. kr av ambisjonen fra årets budsjett og økonomiplan. I opplegget for budsjett 2019 og økonomiplan 2019 – 2022 er ambisjonen justert og skjøvet noe ut i perioden blant annet på grunn av omorganiseringen. Isolert sett vil skoleavdelingen ha tatt en besparelse på 13,5 mill. kr i 2021 pga. strukturendringene, mens ambisjonen i budsjett for

2018 var 15,35 mill. kr. I tillegg kommer generell effektivisering i skoleavdelingen på 2 mill. kr frem til 2021, som for så vidt ikke kan sees avgrenset fra endringen i skolestrukturen.

11) *Hvor mye har den nye konsulenten i skolesektoren kosta, og hvor mye kosta konsulenten i fjor?*

Usikker på hvilken konsulent det refereres til, men vi har brukt to konsulenter de siste to årene i skoleavdelingen og det er:

- Personalpartner AS - her er det inngått to avtaler, en høsten 6.9.2017 med varighet ut året og forlenget til april 2018, og en fra mai 2018 til 15. desember 2018. Avtalene hadde en verdi på nærmere 900 000 kr ekskl. mva. Her har vi fått innvilget organisasjons og utviklingsmidler fra KS på til sammen 500 000 kr.
- Steg AS – her er det inngått en avtale på inntil 500 000 kr ekskl. mva. Avtalen gjelder fra 18.9.2018 til 31.5.2019. Steg skal bidra som prosjektleder og fasilitator i forbindelse med etablering av Rana ungdomsskole. Det er søkt om organisasjons og utviklingsmidler tilsvarende det samme beløpet.

12) *I oppvekst for øvrig ser det ut som vi skal ha nedskjæringer. I Utdannings-forbundets debattmøte 4.okt. kom det fram at det til våren 2019 var 60 barnehageplasser for lite. Hvilke tall har administrasjonen når det gjelder behovet for nye barnehageplasser?*

Venteliste for barnehageplass pr. 15.november 2018

Totalt 206 barn på ventelisten.

Av disse er det:

- Totalt 23 barn som ønsker plass innen utgangen av 2018
- Totalt 55 barn som ønsker plass innen 1. mars 2019
- Totalt 74 barn som ønsker plass innen 1.mai 2019

De øvrige søkerne ønsker plass i løpet av vår - høst 2019 (totalt 132 barn)

Barnehagene er ny fylt opp, så nå må det være noen som sier opp plassen for at noen av de som står på ventelisten skal kunne får plass.

En liten bevegelse vil det være, men normalt så øker ventelisten nå frem mot søknadsfristen for hovedopptaket 1. april. Det kommer inn nye søknader fortløpende.

Alle barn som har rett på barnehageplass har fått det.

Helse og omsorg

I de siste årene har sentrale myndigheter og kommunen snakka om at det skal satses på psykiatri og rusomsorg. Det gjøres mye bra med de begrensa ressursene de ansatte har til rådighet. Vi er inne i en opptrappingsplan for rusomsorgen, -men, til tross for dette har kommunen kuttet med hard hånd overfor de vanskeligst stilte. 3,8 årsverk forsvinner fra seksjon psykisk helse og rus i opptrappingsperioden. Det mangler boliger, det mangler ettervern, mm.

Det som kalles opptrapping er i virkeligheten *en nedtrapping*. I budsjettforslaget 2019 står det når det gjelder brukertjenester: «høyere terskel inn, strengere tildeling av tjenester, lengre ventelister mv.» Altså videre kutt i tjenestenivå.

13) *Hvor er fornuften i dette?*

14) *Mener rådmannen at budsjettforslaget på dette feltet er forsvarlig, når rus/ psykiatri skulle hatt økte ressurser, flere ansatte, større innsats?*

15) *Hvilke konkrete tiltak har Rana kommune for å ta imot utskrivningsklare pasienter innen rus/ psykisk helse fra spesialisthelsetjenesten fra 1.jan 2019, da det innføres bøter?*

Spørsmål 13, 14 og 15 besvares under ett:

Hva gjelder boligsosiale tiltak innenfor feltet vises det til perspektivanalysen for 2019-2022 side 51. Her redegjøres det for utfordringer og behov/tiltak.

Oppsummert om øvrige behov: tjenesten opererer i dag med ventelister på å få tjenester. En vurderer kontinuerlig mulighetene for å utnytte ressursene optimalt, blant annet gjennom forbedrings- og utviklingsarbeid. Her kan nevnes tiltak som FACT-prosjektet (fleksibel, aktiv, oppsøkende behandling, der kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten jobber tett sammen), og lavterskel helsetilbud.

Det blir avholdt møte mellom kommunen og sykehus der pakkeforløpene og tjenesteavtale 3 og 5 (dvs. inn- og utskrivningsavtalene) skal være tema.

Vi vet at vi i tiden fremover står overfor store utfordringer knyttet til samhandlingsreformen innen psykisk helse og rus, og at det skjer en oppgaveoverføring fra spesialisthelsetjenesten til kommunen. Hva dette konkret vil bety i forhold til ressursbehov i kommunen er det for tidlig å si noe om.

16) *Det har blitt lagt ned rundt 36 sykehjemsplasser. Det ble sagt at «gevinsten» av dette skulle brukes til å styrke nedre delen av omsorgstrappa. Samtidig snakkes det om at det vil være behov for 50 nye sykehjemsplasser rundt 2025; og ytterligere 50 plasser rundt 2030. Er ikke dette selvmotsigelser?*

I et møte med Hovedtillitsvalgte 15.02.17 ga daværende omsorgssjef følgende redegjørelse:

Det er en del snakk «rundt omkring» om at ekstrasengene på Selfors og det presset som oppleves i tjenesten skyldes reduksjonen av sykehjemsplassene.

Det er viktig å huske hvorfor reduksjon av sykehjemsplasser ble valgt som reduksjonstiltak.

Årsaken kan skisseres/forenkles i 3 punkt, disse 3 må ses i sammenheng, og framtidig bærekraft er nøkkelord. Vi er i en demografisk rolig periode fram til rundt 2022, og må benytte muligheten til å omstille nå. Fordi: Når den store demografiske utfordringen kommer ca. midt på 2020-tallet vil det være svært vanskelig å omstille. Dersom nåværende nivå skal opprettholdes vil det komme nye sykehjembehov etter 2020, anslagsvis behov for 25 nye plasser i 2022 økende til ytterligere 25 nye plasser i 2025 satt opp mot veksten i antallet eldre. Deretter går det «bratt oppover».

- 1) **Bærekraft personell:** Sykehjem er personellintensive tjenester. Rekruttering/tilgang på arbeidskraft nå og i fremtiden: Det blir mindre tilgang på «arbeidsfolk» framover. Allerede nå er det ikke søkere også til 100 prosent sykepleierstillinger (sykehjem), og man sliter med vikardekning stort sett hele året. Også vikarbyråene sliter med å få tak i nok sykepleiere. Reduksjonen på 36 sykehjemsplasser (og etter at noen av de berørte ansatte gikk ut av arbeidslivet) gjorde at ca. 40 - 50 ansatte ble tatt hånd om og ble omplassert i ledige stillinger. Vi opplever store rekrutteringsproblemer til tross for dette, og må ha inn vikarer fra vikarbyrå - en kostnad i 2016 på over 3 mill. kr. Det må være lov å stille spørsmål om hvordan bildet hadde sett ut med 36 flere sykehjemsplasser i drift?
- 2) **Økonomi:** Det blir mindre penger, og omsorg må ta sin del av kommunens rammereduksjon. Kommunen har etter plassreduksjonene fremdeles god dekning på sykehjemsplasser i forhold til gruppen over 80 år satt opp mot KOSTRA gruppe 13. På sykehjem og bemannede omsorgsboliger ligger kommunen svært høyt i forhold til KG 13.

Hva ønsker brukerne/hva viser forskning? Vi vet at ingen vil på sykehjem «før de må». For dem må vi ha tilstrekkelig antall plasser. I den forbindelse siteres professor (og lege) Anders Grimsmo, NTNU, fra Samhandlingskonferansen i Mosjøen i nov-16 om: Samhandling fra nasjonalt, regionalt og lokalt ståsted.

Sitat:

«Internasjonalt er det en utvikling mot mer hjemmebasert behandling.

- *Med unntak av noen bestemte pasientgrupper oppnås de samme resultatene av medisinsk behandling av kronisk sykdom hjemme som i institusjon.*
- *De beste rehabiliteringsresultatene oppnås hjemme eller boende hjemme. Hjemmebehandling gir størst pasienttilfredshet*
- *Hjemmetjenester er fleksible og har i praksis fungert som en vesentlig buffer i kapasiteten til å ta i mot utskrivningsklare pasienter i mange kommuner*
- *Evalueringer: høyere kvalitet, lavere kostnad og positive pasienterfaringer*

Hvorfor kan det se ut som om vi går motsatt vei?»

Nå, 1,5 år etter kan fremdeles begrunnelsene fastholdes. Det er ikke blitt lengre ventelister på sykehjemsplass, og til tross for denne reduksjonen/omleggingen har man pr i dag 10 sykepleierstillinger ledige. Det er stillinger har vært lyst ut flere ganger som 100 prosentstillinger: hvordan hadde situasjonen sett ut dersom man ikke hadde tatt dette grepet?

17) *Hvor blir det av styrkinga av hjemmetjenestene, avlastningsplassene og korttids plassene, - som i det lange løp er den bærekraftige satsinga?*

Svaret er det samme som i 2017, da fikk administrasjonen et tilsvarende spørsmål. Sitat:

«Hvorfor har ikke rådmannen brukt pengene fra nedleggelse av sykehjemsplasser til å øke innsatsen lengre ned i omsorgstrappa slik det ble planlagt?»

På side 50 i rådmannens budsjettforslag (for 2017) står:

«Besparselsen med å legge ned sykehjemsplasser er disse årene satt inn som rammereduksjoner og ikke til å styrke tjenester nede i omsorgstrappen, slik intensjonen var opprinnelig.»

Årsaken er at dette også er gått til å håndtere rammereduksjonskravet.

Velkommen til Rana kommune

Nyheter og kunngjøringer

Nyheter, Høringer, Frister, Offentlig ettersyn, Pressemeldinger, Sosiale medier

Selvbetjening / Kontakt oss

Tjenestebeskrivelser, Postlister, Skjema, Kart, Profilhåndbok, Ledige stillinger, Gebyrer, Vaktelefoner

Barn, familie og skole

Barnehage, Skole, SFO, Skolerute, Barnevern, PPT, Helsesøster, SLT, Trygg oppvekst, Jordmor, Familietjenesten, Voksenopplæring

Kultur, idrett og fritid

Moheia Bad/fritidspark, Kino, Bibliotek, Kulturskole, Fritidsavdeling, Friluftsliv, Park og idrett, Priser, Tur/skiløyper, Tilskuddsmidler

Helse og sosial

Legevakt, Fastlege, Fysioterapi, Psykisk helse, Rus, Folkehelse, Økonomisk hjelp, Flyktninger, Krisesenter, Funksjonshemmede, Rehabilitering

Omsorg

Omsorgskontor/tildelingskontor, Helsetjenester i hjemmet, Botilbud, Sykehjem, Demensteam, Kreftomsorg, Møteplasser, Hjelp i hjemmet

Bolig og eiendom

Drikkevann, Gravemelding, Vannmåler, Kart, Byggesak, Situasjonkart, Planbestemmelser, Boliger, Reguleringsplaner, Bostøtte, Startlån

Brann og feiing

Nøddallarmring 110, Branntilsyn, Feiing og tilsyn, Kurs og kompetanse, Beredskap, Restverdiredning, Akutt forurensning

Vei og trafikk

Tilskudd private veier, Trafikksikkerhet, Veivedlikehold, Parkering, Gravemelding

Natur, miljø og avfall

Forurensning, Klima, Motorferdsel i utmark, Ranfjorden, Ranelva, HAF, Renovasjon

Skatt og kommunale krav

Skatte/MVA-attest, e-faktura/Autogiro, A-ordningen, Endring av skattekort/kontonr. Arbeidsgiverkontroll, Eiendomsskatt

Næring, Jordbruk, skogbruk, utmark

Bevillinger, Konsesjon, Tilskudd, Erstatning, Skogfond, Jakt/fiske, Jegerprøven, Vilpåkjørsel, Snarefangst, Næringsutvikling, Kraft

Politikk og administrasjon

Politisk representasjon,
Møteplan og saksdokumenter

Postlister og arkiv

Fakta om Rana

Jobb i Rana kommune

Innkjøp, Priser og gebyrer

Profilhåndbok

Politiske møter på nett
Innbyggerinitiativ, Valg

Enheter og ansatte, Beredskap

Planer, budsjett og regnskap

